

MEDŽIAGA APIE MARTYNAŲ JANKŲ ŠILUTĖS MUZIEJUJE

ROZA ŠIKŠNIENĖ

Šilutės muziejus
Lietuviniukų g. 36, LT-99179 Šilutė, Lietuva
El. paštas: muziejus@silute.omnitel.net

Trumpoje apžvalgoje pristatomi Šilutės muziejaus fonduose sukaupti ir saugomi eksponatai, susiję su Mažosios Lietuvos veikėju spaustuviniu Martynu Jankumi ir jo šeima. Medžiaga pateikiama remiantis muziejaus eksponatų registracijos ir inventorine knyga.

1995 m. vasario 1 d. Šilutės rajono tarybos sprendimu M. Jankaus muziejus Bitėnuose tapo Šilutės muziejaus filialu. Tuo metu Šilutės muziejaus fonduose buvo saugoma tik keletas religinio turinio leidinių, spausdintų M. Jankaus spaustuvėje. Perėmus mokytojų Birutės ir Kazimiero Žemgulių globojamo visuomeninio M. Jankaus muziejaus Bitėnuose eksponatus, pasipildė Šilutės muziejaus fondai. Perduoti eksponatai buvo tvarkingai registruoti, surašyti duomenys, iš kur ir kada gauti. Šiuo metu visi visuomeninio muziejaus eksponatai registruoti ir apskaitomi Šilutės muziejaus fonde. Įrengiant M. Jankaus muziejaus ekspoziciją Šilutės muziejus deponavo (perdavė) M. Jankaus muziejui 115 eksponatų.

Reikia pabrėžti, jog dauguma fonduose saugomų eksponatų yra perfotografuotos

nuotraukos, leidinių kopijos, todėl jos apskaitomos muziejaus pagalbiniam fonde ir naudojamos rengiant kilnojamas parodas, laikinas ekspozicijas. Daug perfotografuotų nuotraukų yra gauta iš A. Šarausko 1990 m. Jose M. Jankus su svečiais Bitėnuose, šeimos narių apsuptyje (Pg. Nr. 5748/1-23), ant Rambyno kalno (Pg. Nr. 5753/1-4). Prof. Domas Kaunas perdavė leidinyje *Mažosios Lietuvos vaizdai ir veidai* publikuotų nuotraukų kopijas (Pg. 5755/1-28). Muziejaus fondų raštijos skyriuje yra saugoma ir originalių eksponatų. Tai E. Pašutinsko laiškas, rašytas 1989 m. (Pg. Nr. 5752/1-2), ir Elzės Jankutės atsiminimai apie tremtį Samaroje, rašyti apie 1917 m. (Pg. Nr. 5756). E. Pašutinskio laiške aprašomi prisiminimai apie M. Jankaus paskaitą, skaitytą studentams Kaune. Iš viso šiame fonde yra 122 eksponatai.

Fotografijos skyriuje saugomi dar 106 eksponatai. Čia yra daug perfotografuotų nuotraukų, tačiau yra ir įdomių, originalių iš M. Jankaus šeimos gyvenimo Flensburge (F 3214, 3216), E. Jankutės nuotrauka Kanadoje (F 3213/1-22), nuotraukos iš

tarpukario Jankų šeimos gyvenimo Klaipėdoje, Nidoje, Bitėnuose (F 3216/1–14).

Raštijos skyriuje saugomas egzempliorius Vokietijoje išleisto leidinio *M. Jankus – Mažosios Lietuvos patriarchas, 1858–1946* (Flensburgas). Šis specialiai M. Jankui skirtas leidinys 1946 m. buvo išleistas kaip priedas prie Vokietijoje leisto leidinio *Žingsnis*.

Muziejaus bibliotekoje sukaupti 69 straipsniai ir 13 leidinių, skirtų patriarchui M. Jankui ir jo šeimai: apie M. Jankaus palaikų perkėlimą iš Flensburgo į Bitėnus, M. Jankaus muziejaus kūrimą.

Šilutės muziejaus archyvas sujungtas su muziejaus vidaus bibliotekos skaitykla – taip sudaryta galimybė kiekvienam besidominčiam lankytojui pasinaudoti muziejaus archyvu, pagalbiniu fondu, muziejaus raštijos ir fotografijos skyriais.

2000 m. M. Jankaus muziejus Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimu buvo atskirtas nuo Šilutės muziejaus ir perduotas Pagėgių savivaldybei. Šilutės muziejaus deponuoti eksponatai ir toliau eksponuojami M. Jankaus muziejuje.

Įteikta 2009 m. sausio mėn.